യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 5
(ഉപശമ+പ്രകരണമ്)/സർഗം 02

ശ്രീവാല്മീകിരുവാച .

തേ സമേത്യ ഗൃഹംങ്ങ് ഗത്വാ രാജപുത്രാഃശ് ശശി+ത്വിഷഃ .
ച+ക്രുഃസ് സർവ-മശേഷേണ+ സ്വസദ്/മസു ദിന+ക്രമമ് .. 1

വസിഷ്ഠോ/ രാഘവ+ശ്ചൈവ രാജാനോ മുനയോ+ ദ്വിജാഃ .
ഇതി ചക്രുഃസ് സ്വകാ+ര്യാണി/ തഥാ+ സ്വ/ഗൃഹ-വീഥിഷു .. 2

സസ്നുഃഖ് കമല-ക+ഹ്ലാര-കുമുദോത്/പല-ഹാരിഷു .
ജലാശ-യേഷു ച+ക്രാഹ്വ/ഹംസ-സാരസ-രാജിഷു .. 3

ഗോ-ഭൂ-തില-ഹിര+ണ്യാനി ശയനാ+(നി-ആ)സനാനി ച .
ദദുർ/ദാനാനി വിപ്രേ+ഭ്യോ ഭാജനാ+(നി-അം)ശു-കാനി ച .. 4

ഹേമരത്ന-വിചിത്രേഷു+ സ്വേഷു ചാമര-സദ്-മസു .
ആനർചു/രച്യുതേ-ശാന/ഹുതാ-ശാർകാദി-കാൻഥ്.സുരാൻ .. 5

പു+ത്ര/പൗ+ത്ര-സുഹൃദ്/ഭൃ+ത്യ-ബന്ധു-മിത്ര-ഗണൈഃസ് സഹ .
തത ആ+സ്വാദയാ-മാസുർ/ഭോജനാ+ന്യുചിതാനി വൈ .. 6

ഏതസ്മിൻഥ്/സമയേ ചാസ്മി+ന്നഗരേ ദിവസോ്ഽഭവത് .
തനു-രഷ്ടാങ്ഗ/ശേഷ-ത്വാദ്-ദൃഷ്ടോ നച മനോഹരഃ .. 7

സായന്തന-ദിനാന്തംൻ തേ തത്കാലോ-ചിത-ചേഷ്ടയാ .
അനയ+ന്നംശുഭിഃസ് സാർധംയ് യാവ-ദസ്തംയ് യയൗ രവിഃ .. 8

സംൻധ്യാംവ് വവ+ന്ദിരേ സുഷ്ടു/ ജേപു+ശ്ചൈവാഘ-മർഷണമ് .
പേഠുഃസ് സ്തോത്രാണി പുണ്യാനി/ ജഗുർ-ഗാഥാ മനോഹരാഃ .. 9

തതശ്ചാ+ഭ്യുദിതാ+ ശ്യാമാ കാമിനീ/ശോക-ഹാരിണീ .
ക്ഷീരോദാ-ദിവ മാഹേ+ന്ദ്രീ ചന്ദ്രാ/വ+ശ്യായ-ദായിനീ .. 10

ശനൈ-രാസ്തീർണ/പുഷ്പേഷു/ കീർണ-കർപൂര-മുഷ്ടിഷു .
ദീർഘേന്ദു-ബിമ്ബര+മ്യേഷു/ ത+സ്ഥുസ്-തല്പേഷു രാഘവാഃ .. 11

അഥ രാമാ-ദൃത്യോ്+ന്യേഷാംൻ തത്ര തദ്-വ്യവ-ഹാരിണീ .
വ്യതീയായ ശനൈഃശ് ശ്യാമാ മുഹൂർത ഇവ ശോഭനാ .. 12

തസ്ഥൗ/ രാമസ്തു താമേവ വാസിഷ്ഠീംവ് വചനാ-വലീമ് .
ചിന്തയ+ന്മധുരോ-ദാരാംങ്ങ് കരിണീംങ്ങ് കലഭോ യഥാ .. 13

കിമിദംൻ നാമ സംസാര+ഭ്രമണംങ്ങ് കിമിമേ ജനാഃ .
ഭൂതാനി ച വിചിത്രാണി കിമാ-യാന്തി+ പ്രയാന്തി കിം ..14

മനസഃഖ് കീദൃശം രൂപംങ്ങ് കഥംഞ്ഞ് ചൈതത്/പ്രശാ+മ്യതി .
മായേയം സാ കിമുത്ഥാ സ്യാത്/കഥംഞ്ഞ് ചൈവ നിവർതതേ .. 15

നിവൃ+ത്തയാ-നയാ കഃസ് സ്യാദ്/ഗുണോ ദോഷോ്ഥ വാ ഭവേത് .
കഥമാത്മനി ചൈവായംൻ തതേ സംകോച ആഗതഃ .. 16

കിമുക്തം സ്യാദ്/ഭഗവതാ മുനിനാ മനസഃഹ ക്ഷയേ .
കിംഞ്ഞ് ചേന്ദ്രിയ-ജയേ+ പ്രോക്തം കിമുക്ത-മഥ-വാ+ത്മനി .. 17

ജീവ+ശ്ചിത്തം മനോ മായേ/+ത്യേവ-മാദി-ഭിരാ-തതൈഃ .
രൂപൈ/രാത്-മൈവ സംസാരംൻ തനോ-തീമ-മസ+ന്മയമ് .. 18

ഏഭിരേവം മനോമാത്ര-തന്തു-ബദ്ധൈഃഹി ക്ഷയംങ്ങ് ഗതൈഃ .
ദുഃഖോപ-ശാന്തി-രേതാനി സുചികിത്-സ്യാനി നഃഖ് കഥമ് .. 19

ഭോഗാ+ഭ്ര/മാലാ/വലയാംൻ ധീബ-ലാകാ-മിമാംങ്ങ് കഥമ് .
പൃഥക്-കരോമി പയസോ/ ധാരാം ഹംസ ഇവാമ്/ഭസഃ .. 20

ഭോഗാസ്/ത്യക്തുംൻ ന ശ+ക്യ+ന്തേ ത+ത്ത്യാഗേന വിനാ വയമ് .
പ്രഭവാമോ ന വിപദാ/മഹോ സംങ്ങ്-കട/മാഗതമ് .. 21

മനോ-മാത്ര-മിദം പ്രാപ്യംൻ തഥൈ-വേദം പ്രയോജനമ് .
സംപന്നംൻ നോ ഗിരിഗുരു/ മൗർഖ്യാ+(ദി-അ+)ക്ഷഃശ് ശിശോരിവ .. 22

പരമാം ശാന്തി-മാഗത്യ ഗത-സംസാര-സംഭ്രമാ .
ബാലേവ ലബ്ധ-ദയിതാ കംചിത്/പ്രാപ്സ്യതി നോ മതിഃ .. 23

കദോപ-ശാന്ത-സംരമ്ഭംവ് വിഗതാ-ശേഷ-കൗതുകമ് .
അപാപ-മാത്മ-വി+ശ്രാന്തം മമ+ സ്യാത്/പാവനം മനഃ .. 24

കലാ-കലാപ-സംപൂർണാച്-ഛശാങ്കാ-ദപി ശീതലേ .
പദേ സുരൂഢം വി+ശ്രമ്യ+ ഭ്രമി+ഷ്യാമി കദാ ജഗത് .. 25

കലനാ-പേലവം രൂപ-മു+ത്സൃജ്യാ/ലീന-മാത്മനി .
കദൈ+ഷ്യതി മനഃശ് ശാന്തി/മമ്ഭ-സീവ തരങ്ഗകഃ .. 26

തൃഷ്ണാ-തരങ്ഗാ-കുലിത/മാശാ-മകര-മാലിനമ് .
കദാ സംസാര-ജലധിംൻ/ തീർത്ത്വാ+സ്യാമഹ-മജ്വരഃ .. 27

കദോപ-ശമ-ശു+ദ്ധാസു പദവീഷു വിച+ക്ഷണാഃ .
മുമു+ക്ഷൂണാംൻ നിവഥ്.സ്യാമോ/ നിഃശ്-ശോകം സമ-ദർശനാഃ .. 28

സംതാപിത-സമസ്/താങ്ഗഃസ് സർവ-ധാതു-ഭയംകരഃ .
സംസൃതി+ജ്വര ആദീർഘഃഖ് കദാ നാശ-മുപൈ+ഷ്യതി .. 29

നിർവാത-ദീപ-ലേഖേവ കദാ ചിത്തംങ്ങ് ഗത+വ്യഥമ് .
ശമ-മേഷ്യതി ഹേ ബുദ്ധേ സു+പ്രകാശ/ഘനാന്തരമ് .. 30

കദേന്ദ്രി-യാണി ദുഃഖേഭ്യഃസ് സംൻത/രിഷ്യന്തി ഹേലയാ .
ദുരീഹാ-ദഗ്ധ-ദേഹാനി ഗരുത്-മന്ത ഇവാർണ-വാൻ .. 31

അയം സോ∫ഹം രുദ+ന്മൂഢ ഇതി+ വ്യർഥാ-ഹിതോ+ ഭ്രമഃ .
ശരദീ-വാസിതോ മേഘഃഖ് കദാ നാശ-മുപൈ+ഷ്യതി .. 32

മന്ദാര-വന-ലേഖാസു യാ മതിഃസ് സാ തൃണാ-യതേ .
യാചേ തത്/പദ-മാത്മീയം സംപ്രാപ്/സ്യാമഃഖ് കദാ വയമ് .. 33

വീത-രാഗ-ജന+പ്രോക്താ നിർമലാ+ ജ്ഞാന-ദൃഷ്ടയഃ .
കച്ചിത്/പദംൻ ത്വയി മനഃഖ് കരിഷ്യ+ന്തീതി മേ വദ .. 34

ഹാ താത മാതഃഫ് പുത്രേതി/ ഗിരാ-മാസാ-മഹം പുനഃ .
ഭാജനംഞ്ച് ചിത്ത മാഭൂവം/ ഭോജനംൻ ദുഃഖ-ഭോഗിനാമ് .. 35

ഹേ ബുദ്ധേ ഭഗിനി+ ഭ്രാതു/രർഥിതാം പൂരയാശു മേ .
ആവയോർ/ദുഃഖ-മോക്ഷായ വിചാരയ മുനേർഗിരഃ .. 36

ത്വാം പാദ-പതിതഃഫ് പ്രീത്യാ/ യാചേ സതി സുതേ മതേ .
തേന ഭവ്യേ ഭവോ+ച്ഛേദ/ഭൂതയേ സുസ്ഥിരാ ഭവ .. 37

വസിഷ്ഠ-മുനിനാ+ പ്രോക്താ വിരക്താഃഫ് പ്രഥമംങ്ങ് ഗിരഃ .
തതോ മുമു+ക്ഷോ/രാചാര/ ഉത്പ+ത്തീനാംങ്ങ് ക്രമസ്/തതഃ .. 38

തതഃസ് സ്ഥിതി+പ്രകരണം/ സമംൻ ദൃഷ്ടാന്ത-സുന്ദരമ് .
വിജ്ഞാന-ഗർഭ-സുലഭംയ് യഥാവത്/സ്മര ഹേ മതേ .. 39

(പുഷ്പിതാഗ്ര 12/13)
കൃതമതിം ശതശോ വിചാരിതംയ് യ+
ദ്യദി തദുപൈതി ന മാനസസ്യ ബുദ്ധിഃ .
ഭവതി തദഫലം ശരദ്ധ-നാഭം
സതത-മതോ മതിരേവ കാര്യ-സാരഃ .. 40

ഇ+ത്യാർഷേ ശ്രീവാസിഷ്ഠ-മഹാരാമായണേ വാല്മീകീയേ മോക്ഷോ-പായേ-ഷൂപ-ശമ+പ്രകരണേ ഉപദേശാനു-വർണനംൻ നാമ+ ദ്വിതീയഃ സർഗഃ .. 2 ..
ഓം
****
CHECKED BY GURU P.R.IYER
22.10.2023